دەست خۆش عەبدوڵلا ئۆجەلانی بەڕێز دەست خۆش بیرمەندە ورد و عاقڵەکە

جیهاد موحەمەد

دەستخۆشیش بۆ هەموو ئەوانەی هانی پەکەکە و تورکیا دەدەن بۆ ڕێکەوتن.

من وەک هاوڵاتییەکی کورد و وەک مرۆڤێکیش، کە هەمیشە ئازاری مرۆڤەکانی تر، یان کوشتن و بڕین و خوێنڕشتنی مرۆڤەکان زۆر ئازارم دەدات، دەمێکە بڕوام بەوە نەماوە کە تەنها بە شەڕ و پێکدادان چارەسەری کێشەکان ناکرێت.

لەدوان و ڕاگەیاندنەکەی عەبدوڵلا ئۆجەلان دڵخۆشم دەکات، کە دەڵێت" دەتوانم لە یەک هەفتەدا شەڕ ڕابگرم و ئامادەم لەگەڵ تورکیادا ڕێکبکەوم".

دنیایەک دڵخۆشم بەم ڕاگەیاندنە، ئەگەر گەلی کورد، زەرەریش بکات، لە هەندێک دەستکەوتی نەتەوەیی بەو ڕێکەوتنەی عەبدوڵلا ئۆجەلان دەستپێشخەریی بۆ دەکات، زۆر باشترە لەوەی دوای دەیان ساڵی دیکە، ڕێکەوتنێک بکرێت و هەندێک دەستکەوتی زیاتری تیا بەدەست بهێنرێت، چونکە درێژەدان بە شەڕ و پێکدادان لانی کەمی زیانەکەی خوێنڕشتنی هەزاران مرۆڤە، چ لە گەلی کورد، چ لە گەلی تورکیا. ڕێککەوتنێک ئەمڕۆ بکرێت بە دەستکەوتێکی کەمەوە، زۆر باشترە لە ڕێکەوتنێک کە هەندێک دەستکەوتی زیاتری تیا بەدەست بێت، کە لە پێناویدا خوێنڕشتن و دەربەدەری و هەڵتەکاندنی ژێرخانی ئابووری و لە دەستدانی عەقڵی لە پێناودا دەدرێت. دەستکەوتێکی کەم و زیانێکی کەمتر، نەک دەستکەوتێکی زۆرتر و زیانێکی گەلێ گەورەتر، کە لە قەبارەی دەستکەوتە زیاترەکە، دەیان جار گەورەتر و زیانبەخشتربێت.

چارەسەری کێشەی گەلی کورد لە ناوچەکەدا، مەرج نییە تەنها لە ڕێگەی شەڕ و پێکدادانەوە بەدەست بێت، هەروەها مەرجیش نییە بە ڕوخانی ڕژێمێک لە ڕژێمە فاشییەکان دەستکەوتی زیاتر بە دەست بێت بۆ گەلی کورد، بە تایبەتی ئەوەی لە مێژووی دوور و درێژی ئەم دەوڵەتە فاشیانەدا ئەزموونمان وەرگرتووە، ڕووخانی ئەم ڕژێمانە نەبووەتە هۆکاری گۆڕانکاری بنەڕەتی، وەک گۆڕانکاری لە مێنتالیەت و عەقڵیەت و کولتووری سیاسیدا، بە پێچەوانەوە زۆر جار ئەنجامی ڕوخانی ئەم دەوڵەتە فاشیانە خراپتر بووە بۆ گەلی کورد و سەرجەم گەلانی دیکە.

لە ڕاستیدا تووندوتیژیی و شەڕ و پێکدادان بە سەندنی ماف، هەرچەندە سوودی هەبێت، ناگات بەو زیانەی کە جەنگ لە خوێنڕشتنی مرۆڤەکان، جگە لە ماڵوێرانی، جگە لە دەربەدەری منداڵ و ژن و گەورەساڵان، عەقڵیشی تیا لە دەست دەدرێت.
کاتێک کە عەقڵ نەما، بیرکردنەوە نەما، ئیتر بمانەوێت یان نا، وێرانی بە دوای خۆیدا دەهێنێت.
کاتێک عەقڵ لە ئارادا بوو، بیرکردنەوە لە ئارادا بوو، چەند پێشێلکاریش هەبێت، وەلێ ئەو پێشێلکاریانە، بەو جۆرە نابێت کە ترس و تۆقاندنی ئەوەی لە دواوە بێت، کە ڕۆژ بە ڕۆژ و ساڵ بە ساڵ و دەیە دوای دەیە، چاوەڕوانی وێرانکاری زیاتر بین.
ئەمەی کوردی باشور، ئەگەر زاکیرەمان لاواز نەبێت، ئەگەر خۆمان نەخەڵەتێنین، ئەگەر دوای قسەی زلی پارتی و یەکێتی نەکەوین، ئەزموونەکی زۆرمان هەیە لەوەی شەڕ و پێکدادانەکان یەجگار زیانی لە گەل و نەتەوە و نیشتیمان داوە، ئەو "دەریا خوێنەی" پارتی و یەکێتی کردوویانە بە "سەرمایەیەکی ڕەمزی"، کوا ئەنجامکەی؟ خۆ ئەوەتا تا ئێستاش کەرکووک و ناوچە دابڕاوەکان بە هەمان شێوەی جاران هەڕەشەی لەسەرە و خوێن لە پێناویدا دەڕێژرێت، پارتی و یەکێتیش بازرگانێتی پێوە دەکەن، نموونەش ڕیفراندۆمە عەنتیکەکە بوو.
هەندێک کەس، ڕەخنەی ئەوەیان هەیە، گوایە عەبدوڵڵا ئۆجەلان وتوویەتی "ئەمە دەوڵەتمان ناوێت"، بە بڕوای من دەمێکە سیاسەتی پەکەکە لەسەر دەوڵەت و داواکردنی دامەزراندنی دەوڵەت گۆڕدراوە.
وا هەست دەکەم ئەو کەسانە لە سیاسەتی پەکەکە باش تێنەگیشتوون.
پڕۆژەی "دیموکراتی گەلان" پڕۆژەیەکی سیاسیی هێندە گەورەیە، زۆر لەم دەوڵەتە فاشیانە گەورەترە، زۆر زیاتر خەڵکی لە پێنای ئەم پڕۆژەیەدا دەحەسێنەوە و دەگەن بە کۆمەڵێک مافی بنەڕەتی. ئەم پڕۆژەیەش مەرج نییە تەنها لە ڕێگەی شەڕ و پێکدادانەوە بە دەست بێت.
ئەگەر ورد بیربکەینەوە، پێدراوەکان باش هەڵبەسەنگێنین، لە دنیادا و بە تایبەتی لە ڕۆهەڵاتی ناویندا، دەیە دوای دەیە، ئەم جۆرە لە سیستمی حوکمڕانی کە هەمیشە فاشیەت و ڕەگەزپەرستی بەرهەم دێنێت، وردە وردە بەسەر دەچێت و ئێستا بیر لە پڕۆژەی سیاسی گەورەتر دەکرێتەوە، بە ئەوەی خەڵک خودی خۆی بتوانێت خۆی بەڕێوە بەرێت، واتە ئەوەی پێی دەڵێن "حوکمی خۆسەری".
"حوکمی خۆسەری" حکومەکە بە عەقڵ و بیرکردنەوە و پڕۆژەی بیرکردنەوەی ڕەخنەیی دێتە ئاراوە، نەک بە شەڕ و پێکدادان. حوکمی خۆسەری واتا پێکەوە ژیان و حوکمی دیموکراتی ڕاستەوخۆی خەڵک، کە

لە خوارى خوارەوە خەڵک خۆى ڕێكدەخات و ئاسۆيانە حوكمڕانى خۆيان دەكەن، نەک دەسەڵاتى سەپێنراو بە ناوى دەسەڵاتى هەڵبژێردراو و پەرلەمانەوە.

دوا قسەم بۆ ئەوانەى ڕەخنەيان لە ڕاگەياندنەكەى عەبدوڵلا ئۆجەلان هەيە، ئيحراجى سياسيى لە بەردەم ڕاى گيشتيدا، يەكێكە لە باشترين هەنگاوى سياسى. ئەم بيرمەندە كوردە، باش بيرى لەم مەسەلەيە كردووەتەوە، باشيش دەزانێت توركيا و ئەردۆغان و ئاكپارتى دەستپێشخەرييەكە قبووڵ ناكەن، وەلێ ئەوە ئيحراجى سياسى دەوڵەت و حكومەتى توركيايە لەبەردەم ڕاى گشتيدا. بەم ئيحراجى سياسييە، گەلى كورد و بەرەى ئازاديخواز و ديموكراتيخواز دنيايە دەستى گەورەى بۆ دروست دەبێت لە دنياندا.

جيهاد موحەمەد

٠٩/٠٨/٢٠١٩